

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 403.

Anden Session.

103die Møde.

Onsdagen den 5te Marts.

(Forts.)

Tscherning (fortsat): Man vil føge paa den Maade maaffee at fjerne den væsentlige Forfjel, som bestaaer mellem den Deel af Bøndergodsset, som ligger til Hovedgaarde, som staaer i et egentligt Godsforhold, hvori det i en Række af Aar har været tvunget ind, hvilket er blevet til Fordeel for Godsbesidderen, og som Lovgivningen har hersket over paa en ganske eiendommelig Maade, og de enkelte, som oftest frasolgte Gaarde, der ere gaaede over i Fæste til Enkeltmand, — det troer jeg ikke passer, jeg troer ikke, man kan gjøre det. Naar man derimod siger som en almindelig Sætning, at man vil, at Fæstetvungen skal ophøre om 20 Aar, da troer jeg, det er Noget, som gjerne kan siges, og den Fare, der skulde være forbunden dermed, fordi Bestemmelsen ikke ledsagedes af en Lovgivning, som gav Regler for, hvorledes for Fremtiden Fordegods kunde udloddes og sammenlægges, troer jeg ikke kan have nogen Betydning; thi i 20 Aar kunde jo s. Ex. det ærede Medlem, der frygtede saameget for denne Fare, have Tid nok til at skaffe en Lovgivning tilveie derom, — 20 Aar er en tilstrækkelig lang Tid.

Det forekommer mig ogsaa som en Indvending, der maa kunne gjøres mod en Paragraph i denne Lov, at den beholder Bevillingsretten, efterat den selv har bestemt, hvorledes der skal forholdes med Stamhuse og Fideicommisser. Jeg indseer aldeles ikke, hvad denne Bevillingsret mere skal gavne til; jeg kan vel see, at det skal staae noget i Forbindelse med en større Trivillighed, og at det ogsaa skal skaffe de nærværende Lehnbesiddere Adkomst til at sælge under de fordelagtigste Betingelser, som Bevillingen

fassætter; men jeg troer dog, at man under enhver Omstændighed vilde gjøre bedre i at hæve Bevillingssystemet, naar der ingen Trang er til det. Saaledes er det vistnok ogsaa meent i Grundloven; jeg troer ikke, at Grundloven har tænkt sig Bevillingsystemet opretholdt længere end høist nødvendigt af Savn paa Lov. Jeg troer ogsaa, at man ikke vilde træde de nærværende Giere for nær, om man bestemte, at Hovedstolen af den Capital, hvorfor der sælges, skal blive indestaaende, saalange den nærværende Fæster er ved Stedet. Jeg troer, at denne Indbetaling — og jeg gaaer her ind paa Enkelthederne af Forslaget, hvilket jeg troer vel er tilladt, forsaavidt man kan gjøre det saa principmæssigt, som min Rabe (Mourier) har gjort det — jeg troer, siger jeg, at denne Indbetaling af en Fjerdedeel vil være for høi, naar vi lægge Mærke til, at Bøndergodsset ikke kan sælges til Bønderne for den høieste Værdi; der er altsaa allerede en Indskrænkning tilstede, en Indskrænkning, som skal fassættes ved en Taxation, men som maaffee rettere maatte fassættes paa anden Maade; vi maae altsaa lægge Mærke til, at Forfjellen mellem den Priis, hvoraf der forlanges noget betalt, og den høieste Værdi allerede er saa stor, at, om endog den hele Capital blev indestaaende, saa vilde den endda ikke være nogen Fare underkastet; den hidtil saakaldte Eier vilde jo paa ingen Maade komme under slettere Vilkaar, end han nu er ligeoverfor Fæstet, han vilde endogsaa vinde derved, han vilde være bedre tjent med at være Hypothek-eier af den samme Capital i Gaarden, hvoraf han hidtil har været saakaldt Besidder; det er vanskeligere for ham at blive af med en maadelig Leier, end det vil være for ham at komme ud af det med en slet Betaler. Nu siger man vel: Ja, men Pantets Forringelse har han jo